

Praktische tips

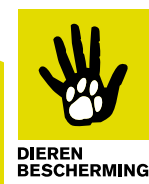
Beter Leven 2025

gespeende biggen

Per 1-1-2025 eindigt de overgangstermijn voor veertien criteria van 1-ster Varken Beter Leven. Vijf hiervan gaan over huisvesting van gespeende biggen.

Bedrijven die na 2011 de biggenafdeling hebben verbouwd of vernieuwd, deden hiermee al ervaring op. Ook vanuit praktijkonderzoek zijn er nieuwe inzichten over biggenhuisvesting en diergedrag. Daarnaast zijn er de adviezen uit de Welzijnscheck voor varkens ter vermindering van bijtgedrag.

Dit alles willen de Dierenbescherming en Wageningen University & Research graag met jullie delen. Met voorbeelden van hoktekeningen ter inspiratie en praktische tips laten we zien hoe je bestaande situaties zou kunnen aanpassen. Probeer het altijd eerst in enkele hokken uit.

Wat verandert er per 2025 onder BLk voor gespeende biggen en waarom?

- **Luchtinhoud per big naar minimaal 1,2 m³**

Er zijn eisen gesteld aan de minimale luchtinhoud per big voor stalklimaat en diergezondheid. Klimaatproblemen kunnen ook leiden tot bijtgedrag.

- **Daglicht doorlatend oppervlak minimaal 2% van het vloeroppervlak**

Daglicht in de stal zorgt voor een natuurlijk dag- en nachtritme, wat bijdraagt aan het dierenwelzijn.

- **Vloer voor 40% dicht**

Een gedeeltelijk dichte vloer geeft de biggen meer ligcomfort.

- **Dichte vloer ingestrooid of voorzien van vloerverwarming**

Het verwarmen of instrooien van de vloer draagt bij aan het thermocomfort. Biggen kunnen zichzelf nog moeilijk warm houden. Ook biedt strooisel de biggen extra verrijking.

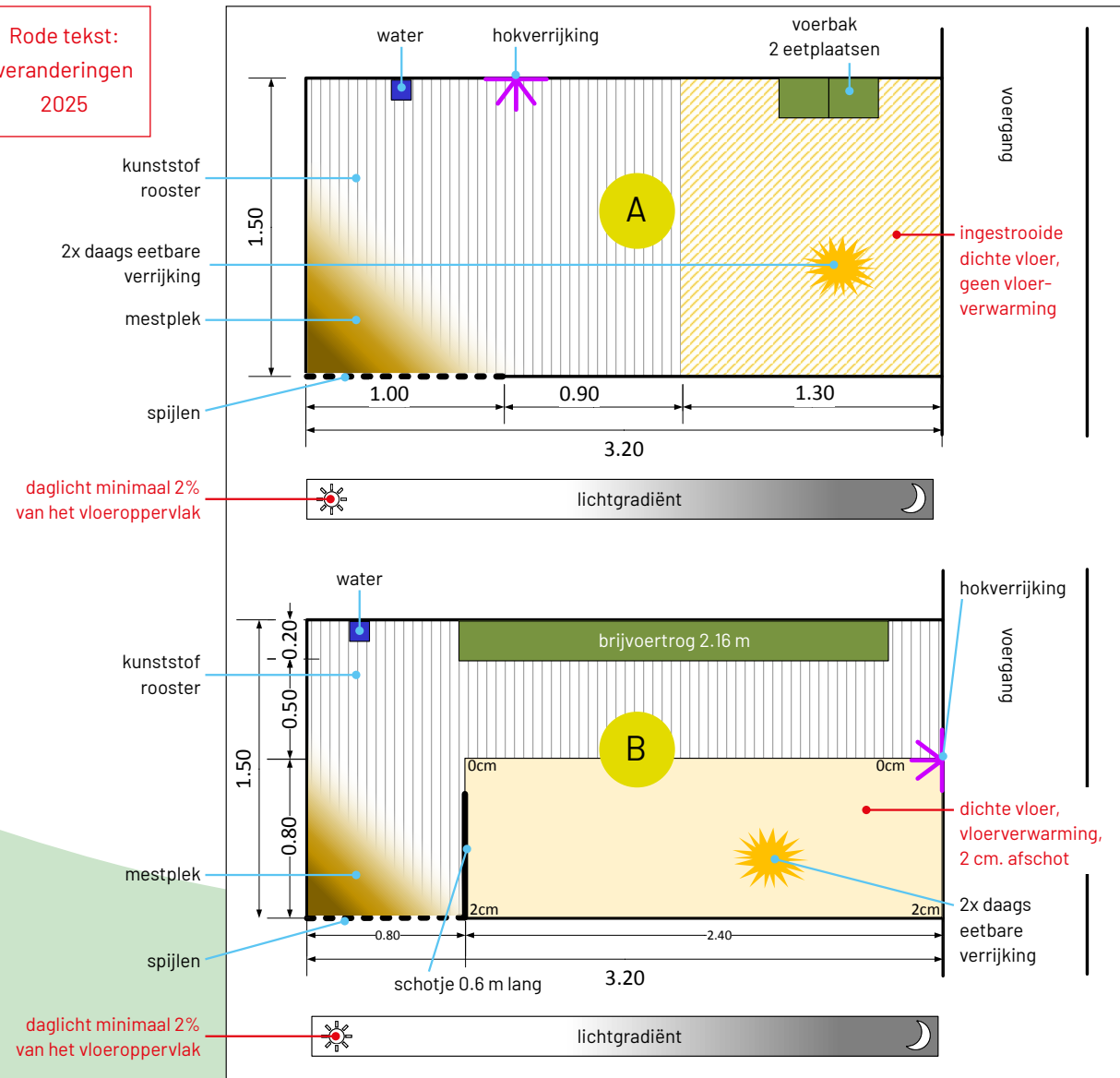
- **Mestplaats moet voldoende grip geven**

Wanneer varkens mesten of urineren staan ze in een kwetsbare positie en kiezen ze voor een vloer waarop ze niet snel uitglijden.

Dit betreft een samenvatting van de huisvestingscriteria voor gespeende biggen per 1-1-2025.

Let op: ook bij kraamopfokhokken moet er na het spenen voldaan worden aan deze criteria. Voor meer informatie zie [Varkens - Beter Leven keurmerk Zakelijk](#). Wees ervan bewust dat de Beter Leven criteria worden doorontwikkeld en de wetgeving kan veranderen.

Rode tekst: veranderingen 2025

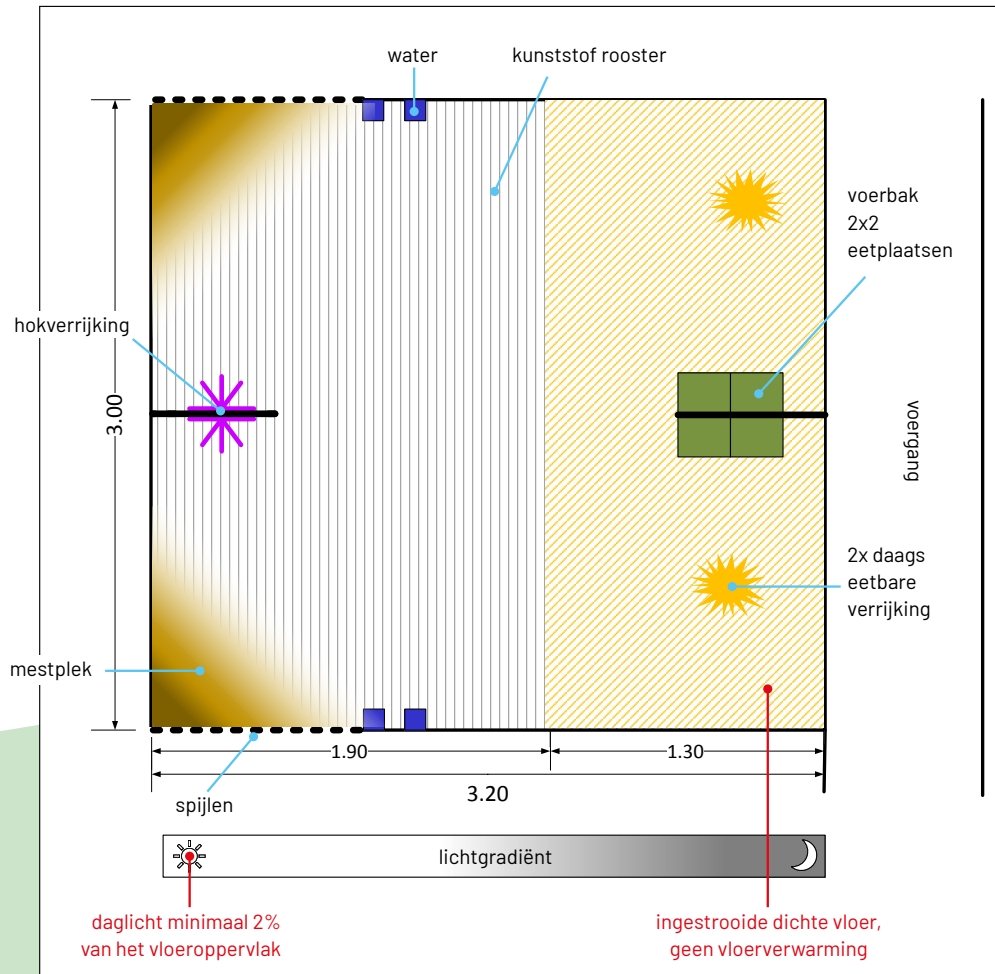
Figuur 1

A - Plattegrond van een hok voor 12 biggen droogvoer volgtijdig eten

B - Plattegrond van een hok voor 12 biggen met brijvoer gelijktijdig eten aan lange trog

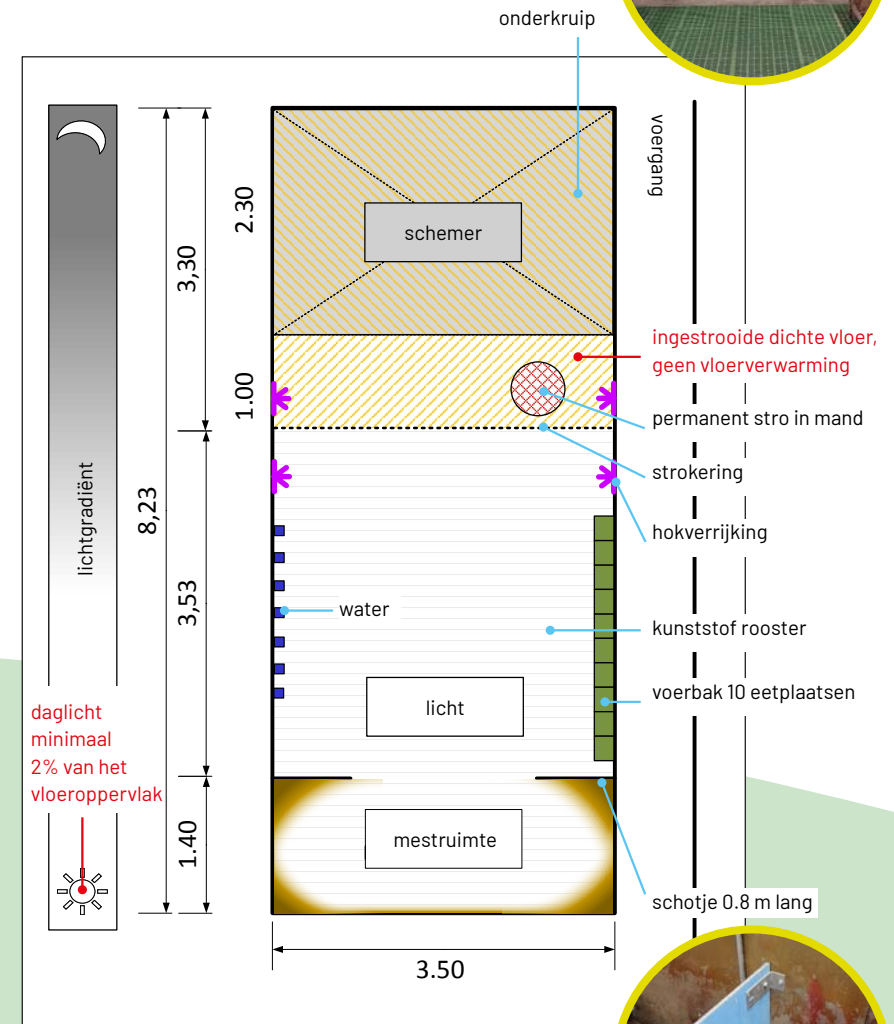
Voorbeelden hoe de 2025 criteria toe te passen

Uitgangspunt: vier veel voorkomende standaardhokken, per standaardhok een plattegrond (niet rekening houdend met inhoud van de stal). De aanpassingen vragen maatwerk per bedrijf. Aanbeveling: probeer de nieuwe hokuitvoering eerst in enkele hokken uit. De variant met twee gekoppelde hokken (fig.2) geeft flexibiliteit, leidt tot betere sociale vaardigheden en robuustere biggen. Maar in grotere groepen zijn de technische resultaten vaak minder en is het mestgedrag minder goed te sturen.

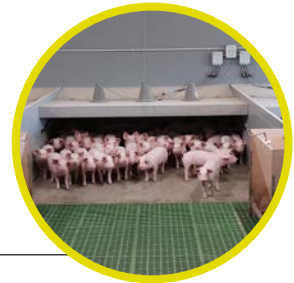
Figuur 2

Plattegrond van gekoppelde hokken voor 12 biggen tot een hok voor 24 biggen droogvoer volgtijdig eten

Figuur 3

Plattegrond van een hok voor 80 biggen

Tips

Inrichting functiegebieden

Heb binnen de hokken aandacht voor verschillende functiegebieden. Zorg ervoor dat:

- de ligplaats thermocomfort, veiligheid en ligcomfort biedt.
- er minder licht is in de ligruimte en meer op de mestplaats.
- er enige afstand is tussen mestplaats en eet- en ligplaats.
- looplijnen in het hok de rustende biggen niet verstoren.
- de extra ronde voerbakken voor de eerste dagen na spenen geplaatst worden waar mestgedrag niet gewenst is.
- de mestplaats bij gelijktijdig eten groter is dan bij volgtijdig eten.
- de mestplaats veiligheid biedt door gemak van staan en met een schotje op de roostervloer.
- de mestplaats een deels open hokafscheiding heeft en daar waar de biggen liggen een dichte hokafscheiding.

Management

- Strooi bij voorkeur de dichte vloer over de gehele breedte in.
- Bied tweemaal daags eetbare verrijking (bijv. luzerne) aan, gebruik dit als controlemoment.
- Voorkom hittestress door directe zoninstraling door een overstek aan de buitenzijde en/of witkalken ramen in de zomer.

Voer en water

Varkens willen graag water en voer apart opnemen.

Voorkom voercompetitie door:

- bij voerbakken met water dit in de voerbak af te sluiten en aparte bakjes met drinknippels te monteren.
- bij voorkeur de Welzijnscheck-adviezen op te volgen. Bij voeding via droogvoerbakken (volgtijdig eten) 1 eetplaats per 5 biggen en 1 drinkplaats per 10 biggen (minimaal 2 drinkpunten per hok). Bij toepassing van brijvoer (gelijktijdig eten) 1 eetplaats per big en 1 drinkplaats per 10 biggen.
- uniforme bakken te gebruiken en deze bij elkaar te plaatsen. Zo voorkom je voorkeursbakken bij meerdere droogvoerbakken.

Vloeruitvoering

- Een dichte vloer met 1 - 2% afschot en een strokering van 5 cm helpt strooisel in de put voorkomen.
- Een breedte-lengteverhouding van 1:2 in kleine hokken stuurt het mestgedrag naar de roostervloer.
- Een dichte betonnen vloer moet voldoende grip geven, coating is alleen rond de voerbak nodig.
- Dichte volkern kunststof vloerelementen kunnen een oplossing bieden, maar zijn niet ideaal vanwege warmteafgifte, geluid en gladheid.
- Wanneer zware kunststof matten of platen als ligplaats worden gebruikt, moeten ze worden vastgezet.

Klimaat

Goede instellingen zijn belangrijk, zie richtlijnen Klimaatplatform Varkenshouderij. Denk er daarnaast aan dat:

- een goede onderkruip aan één kant open is, opklapbaar, zonder kieren en met flappen aan de voorzijde tegen warmteverlies.
 - Voordelen:
 - > *Sturing lig- en mestgedrag. Liggen onder onderkruip geeft biggen beschermd gevoel.*
 - > *Lagere ruimtetemperatuur (ca. 1-2 °C) mogelijk.*
 - > *Minder energiegebruik.*
 - Nadelen:
 - > *Afhankelijk van de uitvoering, minder zicht op de biggen.*
 - > *Hokreiniging kost meer tijd.*
- het koppelen van hokken het risico meebrengt dat biggen niet verdeeld gaan liggen. Hoe meer hokken gekoppeld, hoe groter dit risico. Gevolgen:
 - Binnenkomende lucht wordt minder goed verdeeld over de gehele afdelingslengte. Met name bij plafondventilatie, bij grondkanaalventilatie is de invloed gering.
 - Er ontstaat een toilet op de dichte vloer, dit verhoogt de ammoniakemissie.

Dit project is mede mogelijk gemaakt door Marktprogramma Verduurzaming Dierlijke Producten.

Disclaimer: Deze brochure is op de meest zorgvuldige wijze samengesteld. Evenwel kunnen aan de inhoud geen rechten worden ontleend en kunnen de auteurs (Dierenbescherming en Wageningen University & Research) op geen enkele wijze aansprakelijk worden gesteld voor enige schade die ontstaat door toepassing en uitvoering van de verstrekte informatie en adviezen. Colofon: De Dierenbescherming, Postbus 85980, 2508 CR Den Haag